

Бондарук Т. Г.,
*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ;*

Бондарук, О. С.,
*кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри фінансово-економічної безпеки
Національна академія Служби безпеки України, м. Київ*

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

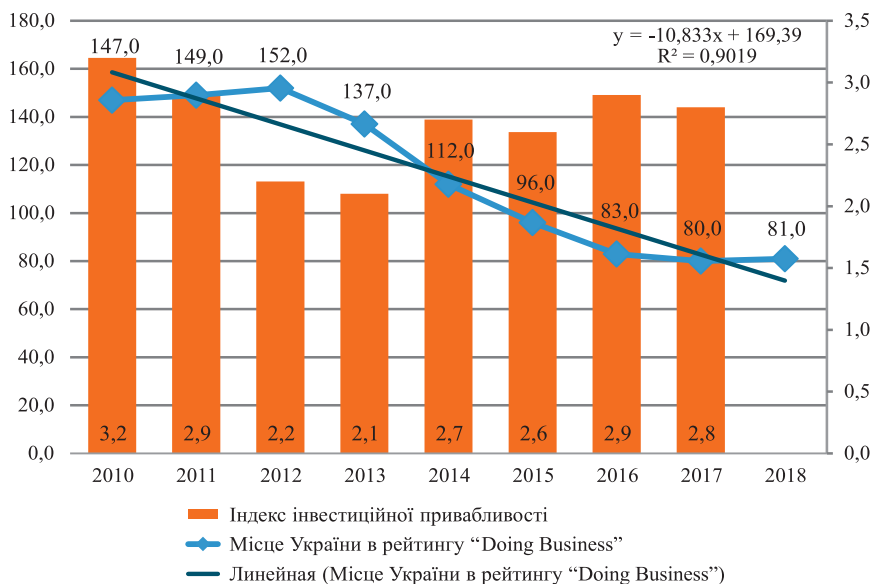
В умовах трансформаційних зрушень та посилення загроз економічного розвитку виникає необхідність поглиблення наукових досліджень у сфері економічної безпеки держави. Стабільний економічний розвиток залежить від сприятливого інвестиційного клімату, а також від активізації інвестиційної діяльності в країні. Зростання інноваційної активності, в свою чергу, залежить від стану інвестиційної безпеки, що обумовлює потребу формування відповідного механізму її забезпечення.

В науковій літературі відсутнє однозначне трактування сутності інвестиційної безпеки, її визначають і «як рівень інвестування економіки, який забезпечував би її розширене відтворення, раціональну реструктуризацію та технологічне переозброєння» [1, с. 14]; а також як певний рівень національних та іноземних інвестицій (за умови оптимального їх співвідношення), який здатний забезпечити довгострокову позитивну економічну динаміку [2].

Ключовою проблемою забезпечення інвестиційної безпеки України є її низька інвестиційна привабливість [3]. Індекс інвестиційної привабливості України залишається невисоким (рис.), у 2010 р. він склав 3,2, у 2013 р. – 2,1, у 2017 р. – 2,8. Проте місце України у рейтингу Doing Business у 2018 р. піднялось до 81 позиції із 190 країн світу, при тому, що країна у 2010 р. була на 147, а в 2012 р. – на 152 позиції [4, 5].

До основних країн-інвесторів України належать такі країни як Кіпр – 25,6 %, Нідерланди – 16,1%, а також Велика Британія – 5,5%, Німеччина – 4,6%, Віргінські Острови – 4,1% та Швейцарія – 3,9% [5].

Проте, при формуванні інвестиційного потенціалу країни існують проблеми, що створюють ризики бюджетної та інвестиційної безпеки держави [6]. Прямі іноземні інвестиції не створюють значних структурно-технологічних зрушень в економіці України. Зберігаються незначні обсяги інвестицій, які спрямовуються на створення нових підприємств.

Рис. Індекс інвестиційної привабливості України*

Джерело: за даними [4].

Для забезпечення інвестиційної безпеки та гарантування національних інтересів держави потрібна розробка відповідного механізму їх реалізації [7, 8]. Концептуально-методологічне дослідження теорії забезпечення інвестиційної безпеки базується на розгляді категорії механізму забезпечення економічної безпеки як явища системного. Механізм забезпечення економічної безпеки країни в сучасних умовах – це система організаційно-економічних і правових заходів по запобіганню економічним загрозам. Слід зазначити важливість розуміння категорії «механізм забезпечення інвестиційної безпеки» з точки зору її суб'єкто-об'єктного складу, міжструктурних зв'язків і цільового спрямування.

З одного боку, в основі механізму забезпечення інвестиційної безпеки лежить вдосконалена принципова схема, яка допускає наявність трьох компонентів: національні інтереси (зокрема інтереси в інвестиційній сфері), загрози як фактори, що створюють небезпеку реалізації інтересів, і система заходів, спрямованих на усунення загроз, їх передбачення та своєчасне попередження.

Формування методики аналізу якості системи забезпечення інвестиційної безпеки будується на виявленні співвідношень величин, що є економічною оцінкою окремих елементів механізму, в трьох підсистемах

(«інтереси»-«загрози», «загрози»-«система заходів», «інтереси»-«система заходів») [4]. Так, інтереси, загрози і заходи, оцінені в грошовому еквіваленті і представлені в матричній або векторній формі по задалегідь вироблених класифікаціях, за допомогою розрахунку відносних коефіцієнтів, складають інтегральну систему оцінки ефективності і якості забезпечення інвестиційної безпеки.

Центральною ланкою дослідження питань інвестиційної безпеки є стратегічні цілі її забезпечення, важливим аспектом яких є оцінка ефективності побудови і функціонування механізму забезпечення інвестиційної безпеки.

Розглянувши організаційно-економічну основу механізму забезпечення інвестиційної безпеки, можна дати наступне його визначення. Механізм забезпечення інвестиційної безпеки – це система «організаційних, економічних, інституційних та правових заходів впливу на формування стану економічного середовища у державі, що стимулює вітчизняних та іноземних інвесторів забезпечувати такий рівень інвестування економіки, який гарантував би її розширене відтворення та захист національних економічних інтересів, а також своєчасне виявлення, попередження та ліквідацію загроз інвестиційній безпеці держави» [4].

Кінцевим результатом функціонування такого механізму для рівня забезпечення інвестиційної безпеки є формування раціональної економічної стратегії держави. Для забезпечення інвестиційної безпеки – це формування стратегії економічного розвитку на основі балансу економічних інтересів усіх учасників інвестиційної діяльності, що забезпечують постійне економічне зростання в країні.

Список використаних джерел

1. Мунтіян В. І. Економічна безпека України. Київ: Вид-во КВІЦ. 1999. 464 с.
2. Про затвердження Методики розрахунку рівня економічної безпеки України: наказ Міністерства економіки України від 02.03.2007 № 60. URL: <http://zakon.nau.ua>.
3. Bondaruk, T. H., Bondaruk, O. S. and Kulish, A. P. (2019), «Influence of risks and state economic security treatments on foreign direct investments», *Economies' Horizons*. 2019. URL: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.1\(8\).2019.17776](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(8).2019.17776)
4. Бондарук Т. Г., Бондарук О. С. Інвестиційна безпека держави: стратегічні цілі та механізм забезпечення. Статистика України. 2019. С. 83-90.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>

6. Бондарук Т. Г., Бондарук О. С. Економічна природа механізму забезпечення інвестиційно-інноваційної безпеки. Проблеми і перспективи економіки та управління: науковий журнал. Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів : ЧНТУ, 2019. № 2. С. 137-145.

7. Bondaruk T. G., Bondaruk I. S. State regulation of financial support of municipal authority under decentralisation conditions. Науковий вісник Полісся. 2017. С. 16–21.

8. Bondaruk T. G., Bondaruk O. S., Bondaruk I. S. Conceptual basis of mechanism of ensuring budget security. Науковий вісник Полісся. 2017. С. 21–28.

Будякова О. Ю.,

кандидат економічних наук,

доцент кафедри смарт-економіки

Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ

БІОЕКОНОМІКА: ПЕРСПЕКТИВИ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

За останні 20 років інтерес до концепції біоекономіки – як теми дослідження та фокусу економічної, технологічної та безпекової політики – швидко зростає. На сьогодні понад велика кількість країн розробили офіційні стратегії просування біоекономіки та її внеску в загальну економіку.

Згідно з «Щорічним звітом організаторів виставки СРНІ 2022 у Франкфурті що чекає на світову фармацевтику 2023 року та надалі...» [1], у шостому щорічному опитуванні СРНІ взяли участь близько 400 керівників фармацевтичних компаній, які оцінили ймовірні тенденції 2023 р. та стан основних фармацевтичних ринків. Щодо біотехнологій більшість керівників дають більш позитивний прогноз на 2023 р. – фактично лише 19 % з них вважають, що ринок біотехнологій має дуже негативний прогноз на наступні 12 міс. Близько 59 % заявляють, що прогноз є помірним, і «сьогодні вже досягнуте «дно» фінансування «біотехнологій». Водночас 22 % експертів, навпаки, роблять дуже позитивний прогноз і стверджують, що акції біотехнологічних компаній тепер є «цінними інвестиціями». Крім того, з огляду на фінансування стартапів також спостерігається менша конкуренція, оскільки зовнішній капітал покинув ринок, а залишились тільки інвестори – справжні фанати біотехнології. «Загалом, найбільш вираженою тенденцією є перехід до застосування біологічних препаратів, і, хоча малі молекули все ще домінують у схваленнях і обсягах продажів, ми прогнозуємо, що до 2028 р. частка біопрепаратів встановитиме лише 55 % від усього обсягу